

תמוז התשע"ה

בס"ד

השיעור מוקדש לעילוי נשמת מנחם אביצור בן יהודה אריה ז"ל

טומאה טהרה ופרה אדומה

לפרשת חקת (על פי שיעורים של הרב אהרון ליכטנשטיין זצ"ל והרב תמיר גרנות)

לאכול קודש או תרומה ומעשר בטומאה. אבל החולין - אין בהן איסור כלל, אלא מותר לאכול חולין טמאין ולשתות משקין טמאים, הרי נאמר בתורה "והבשר אשר יגע בכל טמא לא יאכל", מכלל שהחולין מותרין, שאינו מדבר אלא בבשר קדשים. אם כך, מפני מה נאמר 'הראשון שבחולין טמא והשני פסול'? לא שיהיה אסור באכילה, אלא למנות ממנו לתרומה ולקדש, שאם נגע שני של חולין בתרומה - פסלה ועשאה שלישי, וכן אם נגע באוכלין של קדש - טימאן ועשאן שלישי כמו שביארנו. וכן האוכל אוכל שני של חולין - אם נגע בתרומה, פסלה

4. הל' טומאת אוכלים ט"ז, ט:

כשם שמותר לאכול חולין טמאים ולשתות, כך מותר לגרום טומאה לחולין שבארץ ישראל, ויש לו לטמא את החולין המתוקנין לכתחלה. וכן מותר לאדם ליגע בכל הטומאות ולהתטמא בהן, שהרי הזהיר הכתוב את בני אהרן ואת הנזיר מהתטמא במת - מכלל שכל העם מותרין, ושאר כהנים ונזירים מותרין להתטמא בשאר טומאות חוץ מטמא מת.

5. הל' טומאת אוכלים ט"ז, י:

כל ישראל מזהרין להיות טהורים בכל רגל מפני שהם נכונים ליכנס במקדש ולאכול קדשים. וזה שנאמר בתורה "ובנבלתם לא תגעו" - ברגל בלבד, ואם נטמא אינו לוקה, אבל בשאר ימות השנה - אינו מזהר.

6. הל' טומאת אוכלים ט"ז, יב:

אע"פ שמותר לאכול אוכלין טמאין ולשתות משקין טמאים, חסידים הראשונים היו אוכלין חולין בטהרה ונזהרין מן הטומאות כולן כל ימיהם, והן הנקראים פרושים. ודבר זה קדושה יתירה היא ודרך חסידות, שיהיה נבדל אדם ופורש משאר העם, ולא יגע בהם ולא יאכל וישתה עמם, שהפרישות מביאה לידי טהרת הגוף ממעשים הרעים, וטהרת הגוף מביאה לידי קדושת הנפש מן הדעות הרעות, וקדושת הנפש גורמת להיזמנות בשכינה, שנאמר: "והתקדשתם והייתם קדושים כי קדוש אני ה' מקדשכם".

1. הרמב"ן על במדבר י"ט, ב:

"וטעם טומאת המת בעטיו של נחש כי הנפטרים בנשיקה לא יטמאו מן הדין, והוא שאמרו צדיקים אינן מטמאין וכו"

2. מורה-הנבוכים ח"ג, מז:

כבר ביארנו שהכוונה כולה הייתה במקדש להתחדש בו התפעלות לבוא אליו ושיירא ויפחד, כאומרו: "את מקדשי תיראו". וכל דבר נכבד, כשיתמיד האדם לראותו - יחסר מה שבנפש ממנו וימעט מה שהיה מגיע בגללו מן התפעלות.

כבר העירו החכמים ז"ל על זה העניין ואמרו שאין טוב להיכנס למקדש בכל עת שירצה, וסמכו זה לאומרו "הוקר רגלך מבית רעד". ומפני שהייתה זאת הכוונה, הזהיר השם יתברך הטמאים מהיכנס למקדש עם רוב מיני הטומאות, עד שכמעט שלא תמצא אדם טהור רק מעטים, כי אם יינצל ממגע נבלה לא יינצל ממגע אחד משמונה שרצים הנופלים תמיד בבתים ובמאכלים ובמשקים, והרבה פעמים ירמסם האדם דרך הליכתו; ואם יינצל מזה, לא ינצל ממגע נידה או זבה או זב או מצורע או משכבם. ואם יינצל מאלו, לא יינצל משכיבת אשתו או מקרי; ואפילו הטהור מאלו הטומאות, לא הותר לו להיכנס למקדש עד שיעריב שמשו, ולא הותר לו להיכנס בלילה למקדש - פירוש, אפילו משיעריב שמשו, כמו שהתבאר במידות ובתמיד - ובלילה ההוא ישכב עם אשתו על הרוב או תתחדש לו סיבה מסיבות הטומאה וישכים ביומו כאתמול. ויהיה זה כולו סיבה להתרחק מן המקדש ושלא ידרכו בו בכל עת, וכבר ידעת אמרם: אין אדם נכנס לעזרה לעבודה ואפילו טהור עד שהוא טובל. באלו הפעולות תתמיד היראה ויגיע ההתפעלות המביא לכניעה המכוונת. וכל אשר תהיה הטומאה יותר נמצאת, יהיה הטהרה ממנה יותר כבדה וזמנה יותר ארוך

3. רמב"ם, הל' טומאת אוכלין ט"ז, ח:

כל הכתוב בתורה ובדברי קבלה מהלכות הטומאות והטהרות אינו אלא לענין מקדש וקדשיו ותרומות ומעשר שני בלבד, שהרי הזהיר את הטמאין מליכנס למקדש או